

WONINGSTICHTING HETEREN

QUICKSCAN ECOLOGIE RANDWIJK

29 NOVEMBER 2023

WSP NEDERLAND B.V.
RINGWADE 41
3439 LM NIEUWEGEIN

+31 (0)88 910 20 00
[wsp.com](https://www.wsp.com)

PROJECTNUMMER
SOB022769

DOCUMENTNUMMER
SOB022769.RAP001NT, versie 001

COLOFON

RAPPORTHISTORIE

1	20-01-2023	Oplevering conceptversie
2	29-11-2023	Oplevering definitieve versie

VERANTWOORDING

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

CONTACTGEGEVENS

WSP Nederland B.V.

[REDACTED]

Tel: +31 [REDACTED]

E: [REDACTED]@wsp.com

AUTORISATIE

PROJECTNUMMER	DOCUMENTNUMMER	VERSIE	STATUS
SOB022769	SOB022769,RAP001NT	001	Definitief

OPGESTELD DOOR	FUNCTIE	DATUM	PARAAF
[REDACTED]	Senior ecologisch adviseur	18-01-2023	[REDACTED]

GEVERIFIEERD DOOR	FUNCTIE	DATUM	PARAAF
[REDACTED]	Senior ecologisch adviseur	20-01-2023	[REDACTED]

INHOUDS- OPGAVE

1	INLEIDING	5
2	WETTELIJK KADER	6
3	PLANGEBIED	8
3.1	Huidige situatie	8
3.2	Planontwikkeling	9
4	TOETSING WNB: SOORTENBESCHERMING	10
4.1	Onderzoeksopzet	10
4.2	Planten	10
4.3	Grondgebonden zoogdieren	10
4.4	Vleermuizen	11
4.4.1	Onderhoudswerkzaamheden als schilderwerk en herstellen van voegen	12
4.4.2	Naïsolatiewerkzaamheden (spouwmuur)	12
4.4.3	Sloopwerkzaamheden	12
4.4.4	Plaatsen zonnepanelen op de daken	12
4.5	Amfibieën	13
4.6	Ongewervelden	13
4.7	Vogels	13
4.7.1	Onderhoudswerkzaamheden als schilderwerk en herstellen van voegen	14
4.7.2	Naïsolatiewerkzaamheden	14
4.7.3	Sloopwerkzaamheden	15
4.7.4	Plaatsen zonnepanelen op de daken	15
5	BESCHERMDE GEBIEDEN	16
5.1	Natura-2000	16
5.2	Toetsing provinciaal natuurbeleid: NatuurNetwerk Nederland	16
6	CONCLUSIE	18
7	ADVIES T.B.V. DE VERBETERING VAN BIODIVERSITEIT	20
	LITERATUUR	21
	OVERZICHT BIJLAGEN	22
	BIJLAGE 1	23
	WETGEVING EN BELEID	23
	BIJLAGE 2	27

IMPRESSIE PLANCEBIED	27
BIJLAGE 3	29
OVERZICHT VERVOLGSTAPPEN PER WONING	29

1 INLEIDING

In opdracht van Woningstichting Heteren heeft WSP Nederland B.V. een Quicksan uitgevoerd voor het plangebied in de plaats Randwijk te Gelderland. De opdrachtgever is voornemens om woningen en garageboxen in eigendom van de woningstichting te verduurzamen en om onderhoudswerkzaamheden uit te voeren. Tevens worden vijf woningen gesloopt.

De Quicksan vormt de eerste fase in het kader van toetsing van plannen in de buitenruimte aan de Wet natuurbescherming (hierna Wnb; bijlage 1) met betrekking tot soortbescherming en gebiedsbescherming (inclusief NatuurNetwerk Nederland, hierna NNN en Natura 2000). De voorliggende natuurtoets leent zich niet direct voor een eventueel noodzakelijke ontheffingsaanvraag voor geplande planontwikkeling.

Het doel van de natuurtoets is, om op basis van een literatuuronderzoek, een inschatting te maken of:

- Beschermde planten- en diersoorten in het plangebied of directe omgeving van het plangebied kunnen voorkomen;
- De planontwikkeling mogelijk effect heeft op (potentieel) aanwezige beschermde planten- en diersoorten of functies voor deze soorten; en daarmee mogelijk strijdig is (zijn) met de soortenbescherming conform de Wnb;
- Algemene soorten in het plangebied te verwachten zijn waar op basis van de zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb) rekening mee gehouden moet worden;
- Een noodzaak aanwezig is voor het uitvoeren van een nader onderzoek naar de in potentie voorkomende beschermde planten- en diersoorten, door een gerichte veldinventarisatie volgens de geldende protocollen;
- De planontwikkeling plaatsvindt in of nabij een beschermd natuurgebied (Natura 2000-gebied) of het NNN en of daarbij sprake is van de noodzaak voor nadere toetsing (Voortoets) en vergunning in het kader van gebiedsbescherming conform de Wnb inclusief externe werking en/of het provinciale beleid omtrent het NNN.

Zowel bij mogelijke effecten als bij onvoldoende gegevens over de mogelijke aanwezige beschermde soorten of gebieden, volgt doorgaans het advies voor het uitvoeren van een nader onderzoek en/of toetsing. Op basis daarvan kan een vergunning en/of ontheffing bij het bevoegd gezag aangevraagd worden. Als in het plangebied geen beschermde soorten of functies (onder andere verblijfplaatsen) aanwezig zijn, en het plangebied geen functie heeft voor deze soorten is het aanvragen van een ontheffing en het nemen van soortgerichte maatregelen niet noodzakelijk. Bij het voorkomen van alle (algemene én strikt beschermde) soorten geldt in alle gevallen de zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb).

WSP Nederland B.V. is door Kiwa gecertificeerd voor de ISO 9001- en de 14001-normen en heeft een eigen kwaliteitssysteem. De medewerkers van WSP Nederland B.V. zijn VCA gecertificeerd. Daarnaast is WSP lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB).

WSP is actief lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Dit betekent dat medewerkers van WSP Nederland B.V. zich conformeren aan gedragscodes uitgevaardigd door het NGB. Rapporten voldoen aan de richtlijnen en standaarden die zijn opgesteld door het NGB.

WSP Nederland B.V. is niet aansprakelijk voor (vervolg)schade welke kan voorkomen op basis van de inhoud en resultaten van deze natuurtoets. Dit rapport is opgesteld op verzoek van de heer R. van den Heuvel voor de woningstichting Heteren en is daarom in eigendom van de woningstichting Heteren

2 WETTELIJK KADER

De Wet natuurbescherming (Wnb) voorziet in de bescherming van Europese Natura 2000-gebieden, nationale natuurgebieden (NatuurNetwerk Nederland; het NNN), planten- en diersoorten (bijlage 1). De basis wordt gevormd door de zorgplicht (artikel 1.11), waarin gesteld wordt dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

In geval van overtreding van verboden zoals het opzettelijk doden van beschermde individuen, vernielen jaarrond beschermde nesten, eieren of andere beschermde leefgebieden bestaat er voor het bevoegd gezag een beginselplicht tot handhaving. Dat kan leiden tot bestuursrechtelijke maatregelen in de vorm van een last onder bestuursdwang, een last onder dwangsom of een BSBm (Bestuurlijke strafbeschikking milieu). Overtreding van deze verboden is bovendien een economisch delict en kan leiden tot strafrechtelijke vervolging.

Soortenbescherming

In de Wnb onderdeel soortenbescherming zijn, op basis van internationale afspraken, drie beschermingsregimes opgesteld voor strikt beschermde soorten (tabel 2.1).

Voor de eerste twee beschermingsregimes sluiten deze nauw aan bij de verboden en uitzonderingen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere soorten geldt een minder strikt regime. Elk van de drie beschermingsregimes kent zijn eigen soortenlijsten met daarbij eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffingsverlening. Binnen de categorie andere beschermde soorten (ook wel nationaal beschermde soorten) hebben provincies de bevoegdheid om eigen beleid te voeren.

Tabel 2.1: Op hoofdlijn verboden per beschermingsregime

Soorten	Artikel Wnb	Verboden
Vogelrichtlijn	3.1	Lid 1. Opzettelijk doden/vangen Lid 2. Opzettelijk vernielen, wegnemen of beschadigen van nesten/eieren Lid 3. Eieren rapen/onder zich hebben Lid 4 & 5. Opzettelijk verstoren (indien van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding)
Habitatrichtlijn soorten uit bijlage I en II van de Bern conventie en bijlage I van de Bonn conventie	3.5	Lid 1. Opzettelijk doden/vangen Lid 2. Opzettelijk verstoren Lid 3. Eieren te rapen of vernielen Lid 4. Beschadigen of vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen Lid 5. Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten
Andere beschermde soorten	3.10	Lid 1 a. Opzettelijk doden/vangen van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden (vernoemd in bijlage van de wet onderdeel A)
		Lid 1 b. Beschadigen of vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen van soorten (als bedoeld in bijlage van de wet onderdeel A)
		Lid 1 c. Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten (als bedoeld in bijlage van de wet onderdeel B)

Gebiedsbescherming

Het onderdeel gebiedsbescherming van de Wnb voorziet in de bescherming van natuurgebieden van Europees belang welke behoren tot het Natura 2000-netwerk. Deze gebieden worden beschermd om de gunstige staat van instandhouding van vogelsoorten, habitattypen en andere planten- en diersoorten te behouden en waar nodig te herstellen.

Naast de wettelijke bescherming van de Natura 2000-gebieden heeft Nederland de bescherming van andere gebieden vastgelegd. Onder de planologische bescherming vallen onder andere weidevogelgebieden en het NatuurNetwerk Nederland (NNN). De bescherming van het NNN vindt plaats door toetsing van de bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen aan het NNN-beleid.

De Provincie Gelderland heeft de bevoegdheid om eigen beleid te voeren met betrekking tot de NNN-gebieden binnen de provinciegrens.

3 PLANGEBIED

3.1 HUIDIGE SITUATIE

Het plangebied (zie figuur 3.1-3.2) is gelegen in Randwijk te Gelderland. Het betreft verschillende typen bebouwing. In hoofdlijnen gaat het om rijtjeswoningen. De panden bestaan uit bakstenen opgetrokken muren. Het overgrote deel van de woningen kenmerken zich door open stootvoegen. Deze bevinden zich bij sommige woningen enkel aan één zijde. Bij andere woningen zijn deze aan alle zijden aanwezig of gaat het enkel om ventilatiegaten die op circa 2,5 meter hoogte bevinden. Het overgrote deel van de woningen kenmerken zich door rode dakpannen die op meerdere locatie aan de kopse kanten overhangen. Plekgewijs zijn bij meerdere woningen openingen tussen dakpannen en/of kieren tussen de buitenmuur en kozijnen te zien. Bij de laatstgenoemde kenmerken kunnen de openingen fungeren als opening naar de aanwezige spouwmuur. De overige woningen kenmerken zich door donkere dakpannen. Ook deze kenmerken zich door aan de kopse kanten te overhangen. Echter zijn hier tevens houten dakbeschotten aanwezig die ruimtes tussen de buitenmuur en de dakpannen afdekken. In een groot deel van de schoorstenen bevinden zich open stootvoegen. Alle tuinen bevatten aan zowel de voorzijde als achterzijde een tuin. De dakbeschotten bestaan uit een houten dakbeschot. De aanwezige garageboxen kenmerken zich een plat dak en een gesloten structuur. Het landschap kenmerkt zich door verschillende woonwijken binnen het dorp met bijbehorende infrastructuur en verhardingen.

Figuur 3.1: Locaties van de woningen binnen Randwijk waar naisolatie en/of sloop van woningen gaat plaatsvinden.

Figuur 3.2: Eigendom Woningstichting Heteren binnen Driel waarbinnen onderhouds-, naïsolatie-, plaatsing zonnepanelen en/of sloopwerkzaamheden gaan plaatsvinden.

Een impressie van het plangebied is terug te vinden in bijlage 2.

3.2 PLANONTWIKKELING

Het plan omvat grotendeels onderhouds- en verduurzaam werkzaamheden van circa 129 woningen (inclusief garageboxen) verspreid door Randwijk. Ten aanzien van onderhoudswerkzaamheden behoren het vervangen van voegwerk en schilderwerkzaamheden. Ten aanzien van de verduurzamingswerkzaamheden behoren het plaatsen van zonnepanelen op daken en het naïsoleren van de spouwmuur. Het voornemen van Woonstichting Heteren is om de onderhoudswerkzaamheden in 2023 uit te voeren. De naïsolatie wordt in het eerste kwartaal van 2024 uitgevoerd. Tevens worden vijf woningen te slopen.

4 TOETSING WNB: SOORTENBESCHERMING

4.1 ONDERZOEKSOPZET

Ten behoeve van de toets soortenbescherming is een QuickScan uitgevoerd. Deze QuickScan omvat twee onderdelen, een bronnenstudie en een verkennend veldbezoek. Tijdens de QuickScan zijn de potenties van het voorkomen van beschermde soorten in kaart gebracht op basis van de bekende verspreidingsgegevens en de aanwezige biotopen. Als basis voor de bureaustudie is gebruik gemaakt van archiefgegevens van de afgelopen tien jaar uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF 2022, opgevraagd op 21-12-2022). Het gaat hierbij om gegevens van beschermde natuurwaarden in en rondom de invloedssfeer (binnen een straal van maximaal 5 kilometer van het plangebied, afhankelijk van de soortgroep).

De bevindingen van de bronnenstudie zijn in het veld gecontroleerd tijdens een verkennend veldbezoek. Op basis van de bronnenstudie en een verkennend veldbezoek is een inschatting gemaakt welke soorten voor kunnen komen in en rondom het plangebied.

Het veldbezoek is op 22 december 2022 uitgevoerd. Ten tijde van het veldbezoek waren de weersomstandigheden droog, bewolkt, 8 graden en 2 Bft.

4.2 PLANTEN

De verspreidingsgegevens van vaatplanten (NDFF 2012-2022) geven aan dat in de omgeving van het plangebied (tot 5 kilometer) diverse beschermde vaatplanten voorkomen. Het gaat hierbij om soorten als dreps, groot spiegelklokje, akkerogentroost, grote bosaardbei en kluwenklokje (NDFF 2012-2022).

Dreps is een soort van graanakkers, braakliggende gronden, wegranden en ruigten. Akkerogentroost komt voornamelijk voor op akkers. Kluwenklokje is een soort van zandige kaden en oeverwallen langs rivieren. Groot spiegelklokje is een soort van akkers, bermen en dijken. Grote bosaardbei is een soort van bossen, houtwallen en bosranden. Door het ontbreken van de hierboven specifieke milieus binnen het plangebied en het gebied binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden zijn groeiplaatsen van de bovengenoemde soorten uitgesloten. Dit wordt versterkt doordat geen beschermde muurflora in en rondom het plangebied is aangetroffen.

Overtreding van verbodsbepalingen binnen de Wet natuurbescherming is niet aan de orde. Daardoor is voor beschermde vaatplanten geen vervolgonderzoek of ontheffingsaanvraag nodig.

4.3 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

De verspreidingsgegevens van grondgebonden zoogdieren (NDFF 2011-2021) geven aan dat in de omgeving van het plangebied (tot 5 kilometer) diverse grondgebonden zoogdierensoorten voorkomen.

In de omgeving van het plangebied zijn vier wettelijk beschermde soorten waargenomen. Dit zijn de wolf, bever, bunzing en de steenmarter.

Het habitat van de wolf bestaat voornamelijk uit uitgestrekte open bossen. Gezien dit habitat in het plangebied bestaat uit voornamelijk bebouwing is het plangebied ongeschikt als habitat voor de wolf en kan de soort daardoor worden uitgesloten.

Het habitat van de bever bestaat uit overgangsgebieden tussen land en water zoals beken, meren en rivieren. Gezien in het plangebied dit habitat niet voorkomt, is het voorkomen van de bever in het plangebied uitgesloten.

De bunzing heeft een voorkeur voor kleinschalig landschap met houtwallen, greppels en sloten met overhangende vegetatie. Gezien dit habitat niet aanwezig is binnen en rondom het plangebied kan het voorkomen van de bunzing in het plangebied worden uitgesloten.

Door de aanwezigheid van bebouwing en groenstructuren kan het plangebied en de directe omgeving ervan fungeren als leefgebied van de steenmarter. Echter bevinden zich geen grote kieren en/of ruimtes waar een steenmarter in één van de woningen binnen kan kruipen. Hierdoor zijn verblijfplaatsen van de steenmarter binnen het plangebied uitgesloten. Het plangebied en de directe omgeving ervan kunnen wel fungeren als leefgebied (migratie en foerageergebied) van deze soort. Echter betreft het slechts een klein oppervlak waar werkzaamheden worden uitgevoerd. Hierdoor heeft het plangebied geen essentiële functie voor de steenmarter. Functieverandering van het plangebied vindt na de sloop-, naïsolatie en onderhoudswerkzaamheden niet plaats. Hierdoor vindt door de voorgenomen werkzaamheden geen afbreuk van het leefgebied van de soort plaats.

Daarnaast kunnen de tuinen van het plangebied en de directe omgeving ervan fungeren als leefgebied (zowel verblijfplaats als foerageergebied) voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren als egel, muizen en vos. Voor deze soorten geldt enkel en alleen de zorgplicht.

Overtreding van verbodsbepalingen binnen de Wet natuurbescherming is dus niet aan de orde. Daardoor is voor beschermde grondgebonden zoogdieren geen ontheffing of vervolgonderzoek nodig.

4.4 VLEERMUIZEN

De verspreidingsgegevens van vleermuizen (NDFP 2012-2022) geven aan dat in de regio van het plangebied verschillende vleermuissoorten voorkomen. Alle vleermuizen zijn strikt beschermd conform de Wnb. De in de directe omgeving (tot 5 kilometer) voorkomende vleermuizen zijn baardvleermuis, bosvleermuis, brandts vleermuis, franjestraat, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis.

Waarnemingen van vleermuissoorten als baardvleermuis, bosvleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis, brandts vleermuis en franjestraat hebben veelal betrekking op overwinterende en in mindere mate op foeragerende exemplaren. Dergelijke overwinteringslocaties bevinden zich in kelders (kruipruimtes in de woningen zijn niet toegankelijk voor de soorten), tunnels, bunkers en kerken. Dergelijke gebouwen behoren zijn in het plangebied niet aanwezig. Daarnaast zijn deze soorten buiten de winterperiode boombewonend. Hierdoor kunnen dergelijke verblijfplaatsen van dergelijke soorten worden uitgesloten.

Onderstaand is een opdeling gemaakt in de verschillende uit te voeren werkzaamheden. Dit is gedaan om een overzicht beeld te geven over de effecten per soort. Dit heeft te maken met het feit dat niet alle werkzaamheden dezelfde negatieve effect op een afzonderlijke soort.

4.4.1 ONDERHOUDSWERKZAAMHEDEN ALS SCHILDERWERK EN HERSTELLEN VAN VOEGEN

Ten aanzien van de gebouwbewonende soorten (gewone en ruige dwergvleermuis) kunnen onderhoudswerkzaamheden als schilderwerk en herstellen van voegen worden uitgevoerd aan de hand van de Gedragscode Soortenbescherming voor Woningcorporaties. Deze werkzaamheden leiden niet tot het vernietigen van verblijfplaatsen. Enkel kan het leiden tot verstoring van exemplaren in de verblijfplaatsen. Doordat in de Gedragscode Soortenbescherming voor Woningcorporaties opgenomen is om buiten kwetsbare perioden van deze soorten te werken, kunnen negatieve effecten en dus overtreding van verbodsartikelen binnen de Wet natuurbescherming worden uitgesloten. Het werken aan de hand van deze Gedragscode betekent dus dat gewerkt dient te worden in de minst kwetsbare periode van de desbetreffende soort/soortgroep. De gehele werkwijze dient vastgelegd te worden in een ecologisch werkprotocol. In de bijlage 3 is weergegeven voor welke woningen de gedragscode mogelijk is.

4.4.2 NAÏSOLATIEWERKZAAMHEDEN (SPOUWMUUR)

Het voorkomen van verblijfplaatsen van de laatvlieger kunnen worden uitgesloten. Deze soort heeft enkel verblijfplaatsen onder dakpannen en niet in de spouwmuur. Het voorkomen van (semi-) gebouwbewonende soorten als gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis kleine dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis binnen het plangebied kunnen niet worden uitgesloten. Deze soorten hebben deels hun verblijfplaatsen in de spouwmuur. Het naïsoleren van de spouwmuur leidt tot het ongeschikt maken van de potentiële verblijfplaatsen. Daarnaast kan op voorhand niet worden uitgesloten dat aanwezige exemplaren door de naïsolatie gedood worden. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de functionaliteit van de woningen waar de spouwmuur nageïsoleerd gaat worden, voor vleermuizen vast te stellen. In de bijlage 3 is weergegeven voor welke woningen aanvullend onderzoek noodzakelijk is.

Indien geen verblijfplaatsen van één of beide soorten worden aangetroffen, zijn aanvullende maatregelen niet aan de orde. Indien wel verblijfplaatsen worden aangetroffen en negatieve effecten niet uitgesloten kunnen worden, dient een ontheffingsaanvraag uitgevoerd te worden.

4.4.3 SLOOPWERKZAAMHEDEN

Het voorkomen van (semi-) gebouwbewonende soorten als laatvlieger, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis kleine dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis binnen het plangebied kunnen niet worden uitgesloten. Deze soorten hebben (deels) hun verblijfplaatsen in de spouwmuur dan wel onder de dakpannen. De sloop van de woningen leidt tot het ongeschikt maken van de potentiële verblijfplaatsen. Daarnaast kan op voorhand niet worden uitgesloten dat aanwezige exemplaren door de naïsolatie gedood worden. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de functionaliteit van de te slopen woningen voor vleermuizen vast te stellen. In de bijlage 3 is weergegeven voor welke woningen aanvullend onderzoek noodzakelijk is.

Indien geen verblijfplaatsen van één of beide soorten worden aangetroffen, zijn aanvullende maatregelen niet aan de orde. Indien wel verblijfplaatsen worden aangetroffen en negatieve effecten niet uitgesloten kunnen worden, dient een ontheffingsaanvraag uitgevoerd te worden.

4.4.4 PLAATSEN ZONNEPANELEN OP DE DAKEN

Het voorkomen van (semi-) gebouwbewonende soorten als laatvlieger, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis kleine dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis binnen het plangebied kunnen niet worden uitgesloten. Deze soorten hebben (deels) hun verblijfplaatsen onder dakpannen. Het plaatsen van zonnepanelen op de daken leidt tot het ongeschikt maken van de potentiële verblijfplaatsen. Daarnaast kan op voorhand niet worden uitgesloten dat aanwezige exemplaren door de naïsolatie

gedood worden. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de functionaliteit van de woningen waar zonnepanelen geplaatst worden voor vleermuizen vast te stellen. In de bijlage 3 is weergegeven voor welke woningen aanvullend onderzoek noodzakelijk is.

Indien geen verblijfplaatsen van één of beide soorten worden aangetroffen, zijn aanvullende maatregelen niet aan de orde. Indien wel verblijfplaatsen worden aangetroffen en negatieve effecten niet uitgesloten kunnen worden, dient een ontheffingsaanvraag uitgevoerd te worden.

4.5 AMFIBIEËN

De verspreidingsgegevens van amfibieën (NDFF 2011-2022; RAVON 2016) geven aan dat in de omgeving van het plangebied (tot 5 kilometer) verschillende beschermde amfibieënsoorten aanwezig zijn. Het gaat hierbij om de rugstreeppad, poelkikker, heikikker, vuursalamander, alpenwatersalamander en kamsalamander. Daarnaast zijn meerdere algemeen voorkomende amfibieën bekend als kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en meerkikker.

Voortplantingswateren voor de rugstreeppad (pioniervegetatie), heikikker (zure milieus), vuursalamander (bronbeken met vochtig loofbos), poelkikker en kamsalamander (beide diepe zon beschenen watergangen met goed ontwikkelde onderwatervegetatie) zijn in het plangebied en het gebied binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden niet aanwezig. Doordat werkzaamheden aan eventueel landbiotoop niet uitgevoerd worden, is het voorkomen van deze soorten binnen het plangebied en het gebied binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden uitgesloten.

Eventuele tuinvijvers en de naastgelegen groene structuren in de tuinen bij de bebouwing kunnen fungeren als leefgebied (land- en overwinteringsbiotoop) voor amfibieën. Doordat soorten als kamsalamander, alpenwatersalamander en vuursalamander van oorsprong niet in de regio Heteren voorkomen, gaat het hierbij om uitgezette exemplaren. Hierdoor geldt net als voor de algemeen voorkomende amfibieën als bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander enkel de zorgplicht.

Daardoor is voor amfibieën geen vervolgonderzoek of ontheffingsaanvraag nodig.

4.6 ONGEWERVELDEN

De verspreidingsgegevens van libellen, vlinders en overige ongewervelden (NDFF 2011-2021 en verspreidingsgegevens van de Vlinderstichting) geven aan dat in en rondom het plangebied (tot 5 kilometer) beschermde ongewervelden voorkomen. Het gaat hierbij om de soorten grote vos, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder, sleedoornpage en de rivierrombout.

In het plangebied bevinden zich geen waard- en drachtplanten (wilde kamperfoelie, zomereik, sleedoorn, wilg) van de grote vos, sleedoornpage, grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder die essentieel zijn binnen het leefgebied van deze vlindersoorten. Daarnaast bevat het plangebied geen rivieren en/of grote beken die essentieel zijn voor het habitat van de rivierrombout. Werkzaamheden aan eventuele aanwezige groenstructuren die potentieel een functie heeft voor de eerdergenoemde soorten zijn niet aanwezig, een werkzaamheden plaats aan de groenstructuren. Incidenteel kan een exemplaar van deze soorten voorkomen binnen het plangebied en de invloedssfeer van de voorgenomen soorten. Het betreft dan enkel een zwervend exemplaar. Eveneens kan een exemplaar overwinteren in één van de spouwmuren, zolder en/of garage. Echter betreft het hier geen vaste verblijfplaats doordat de soort een zwervend karakter heeft.

Overtreding van verbodsbepalingen is niet aan de orde. Daardoor is voor ongewervelden geen vervolgonderzoek of ontheffingsaanvraag nodig.

4.7 VOGELS

De verspreidingsgegevens van vogels (NDFF 2011-2021) geven aan dat in en rondom het plangebied (tot 5 kilometer) van het plangebied zowel algemene vogelsoorten voorkomen als vogels met een jaarrond beschermd nest. Er zijn 12 vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten binnen 5 kilometer van het plangebied. Dit zijn de buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstraat, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, sperwer, steenuil en wespandief.

Tijdens het veldbezoek zijn huismussen in het plangebied en het gebied binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden aangetroffen. De aanwezige bebouwing kan fungeren als nestlocatie voor de huismus. Daarnaast kan de bebouwing fungeren als nestlocatie voor de gierzwaluw. Doordat verschillende werkzaamheden uitgevoerd gaan worden, hebben deze afzonderlijk ook een andere invloed op eventuele nestlocaties van soorten met jaarrond beschermde nesten waaronder de huismus en gierzwaluw vallen. Onderstaand is per uit te voeren werkzaamheid een effectenbeoordeling opgenomen ten aanzien van de gierzwaluw en huismus.

Verblijfplaatsen en functioneel essentieel leefgebied van de overige eerder benoemde soorten zijn in het plangebied niet aanwezig. Hierdoor leiden de voorgenomen werkzaamheden niet tot overtreding van verbodsartikelen binnen de Wet natuurbescherming. Nesten van algemeen voorkomende broedvogels zijn alleen beschermd indien deze in gebruik zijn. Door te werken buiten de broedperiode, deze loopt van medio maart tot en met medio augustus, worden overtredingen van verbodsartikelen binnen de Wet natuurbescherming voorkomen. Enkele soorten als houtduif, Turkse tortel en merel zijn hier een uitzondering op en kunnen tevens al broeden buiten deze periode. Indien dergelijke broedgevallen tijdens de werkzaamheden tegen worden gekomen, dient een ecooloog ingeschakeld te worden.

4.7.1 ONDERHOUDSWERKZAAMHEDEN ALS SCHILDERWERK EN HERSTELLEN VAN VOEGEN

Ten aanzien van de gebouwbewonende soorten (huismus en gierzwaluw) kunnen onderhoudswerkzaamheden als schilderwerk en herstellen van voegen worden uitgevoerd aan de hand van de Gedragscode Soortenbescherming voor Woningcorporaties. Deze werkzaamheden leiden niet tot het vernietigen van verblijfplaatsen. Enkel kan het leiden tot verstoring van exemplaren in de verblijfplaatsen. Doordat in de Gedragscode Soortenbescherming voor Woningcorporaties opgenomen is om buiten kwetsbare perioden van deze soorten te werken, kunnen negatieve effecten en dus overtreding van verbodsartikelen binnen de Wet natuurbescherming worden uitgesloten. Het werken aan de hand van deze Gedragscode betekent dat gewerkt dient te worden in de minst kwetsbare periode van de desbetreffende soort. De gehele werkwijze dient vastgelegd te worden in een ecologisch werkprotocol. In de bijlage 3 is weergegeven voor welke woningen de gedragscode mogelijk is.

4.7.2 NAÏSOLATIEWERKZAAMHEDEN

Huisumus

De huismus maakt, afhankelijk van de constructie van het gebouw en de lokale gewoontes van de soort, soms ook wel gebruik van de spouwmuur als broedlocatie. Hierdoor kan op voorhand niet worden uitgesloten worden dat de naïsolatiewerkzaamheden van de spouwmuur verblijfplaatsen van de huismus ongeschikt gemaakt worden.

Ten aanzien van de huismus is aanvullend onderzoek noodzakelijk. Bij aantreffen van verblijfplaatsen van de huismus in de spouwmuur is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Indien geen verblijfplaatsen worden aangetroffen en tevens geen verblijfplaatsen van de huismus onder het dak van de woningen aangetroffen worden, zijn aanvullende maatregelen niet aan de orde. In de bijlage 3 is weergegeven voor welke woningen aanvullend onderzoek noodzakelijk is.

Gierzwaluw

Gierzwaluwen broeden doorgaans niet in de spouw, maar onder losse dakpannen of loodslabben. Naïsolatiewerkzaamheden leiden dan ook niet tot vernietiging van verblijfplaatsen van de gierzwaluw. Wel dienen de werkzaamheden buiten de kwetsbare periode van de gierzwaluw uitgevoerd te worden. De gehele werkwijze dient vastgelegd te worden in een ecologisch werkprotocol. In de bijlage 3 is weergegeven voor welke woningen de gedragscode mogelijk is.

4.7.3 SLOOPWERKZAAMHEDEN

Het voorkomen van (semi-) gebouwbewonende soorten als laatvlieger, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis kleine dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis binnen het plangebied kunnen niet worden uitgesloten. Deze soorten hebben (deels) hun verblijfplaatsen in de spouwmuur dan wel onder de dakpannen. De sloop van de woningen leidt tot het ongeschikt maken van de potentiële verblijfplaatsen. Daarnaast kan op voorhand niet worden uitgesloten dat aanwezige exemplaren door de naïsolatie gedood worden. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om de functionaliteit van de te slopen woningen voor vleermuizen vast te stellen. In de bijlage 3 is weergegeven voor welke woningen aanvullend onderzoek noodzakelijk is.

Indien geen verblijfplaatsen van één of beide soorten worden aangetroffen, zijn aanvullende maatregelen niet aan de orde.

4.7.4 PLAATSEN ZONNEPANELEN OP DE DAKEN

Ten aanzien van het plaatsen van zonnepanelen is voor nu uitgegaan van de worstcase scenario. Het is ten tijde van het uitvoeren van de QuickScan niet bekend waar en hoeveel zonnepanelen op de daken gelegd gaan worden. Geadviseerd wordt om dit inzichtelijke te maken en dit vervolgens samen met de ecooloog af te stemmen wat de vervolgstappen zijn. Vanuit de worstcase scenario is de onderstaande toetsing gedaan.

Alle te slopen woningen zijn geschikt als nestlocatie voor de gierzwaluw en/of huismus. Op voorhand kan dus niet worden uitgesloten dat verbodsartikelen binnen de Wet natuurbescherming worden overtreden. Aanvullend onderzoek naar de functionaliteit van de woningen ten aanzien van de huismus en gierzwaluw is noodzakelijk. Bij het aantreffen van verblijfplaatsen van één of beide soorten is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk.

Indien geen verblijfplaatsen van één of beide soorten worden aangetroffen, zijn aanvullende maatregelen niet aan de orde. Indien wel verblijfplaatsen worden aangetroffen en negatieve effecten niet uitgesloten kunnen worden, dient een ontheffingsaanvraag uitgevoerd te worden.

5 BESCHERMDE GEBIEDEN

De bescherming van gebieden is in dit hoofdstuk uitgesplitst in Natura2000 en in Nationaal NatuurNetwerk. Beide zijn hieronder nader toegelicht.

5.1 NATURA-2000

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied. De meest dichtstbijzijnde, Natura 2000-gebieden zijn 'Rijntakken' en 'Veluwe' op circa 1 kilometer ten noordwesten en noorden van het plangebied (zie figuur 5.1). Gezien de locatie van het plangebied en de aard van de ingreep (onderhoudswerkzaamheden en verduurzaming) zijn negatieve gevolgen zoals licht, trillingen en geluid voor de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied uitgesloten. Ten aanzien van de sloop- en bouwfase en de daar bijhorende stikstofuitstoot wordt geadviseerd om een Aerius berekening uit te laten voeren.

Figuur 5.1 Ligging plangebied (rode stip) ten opzichte van het Natura 2000 gebied Rijntakken..

5.2 TOETSING PROVINCIAAL NATUURBELEID: NATUURNETWERK NEDERLAND

Het plangebied is geen onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het dichtstbijzijnde GNN-gebied ligt op circa 200 meter ten noorden van het plangebied, (zie figuur 5.2). Het voornemen heeft door de locatie buiten het GNN en de aard en omvang geen negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en

waarden van het GNN. Vanuit het provinciale natuurbeleid is er daarom geen overtreding tegen de voorgenomen ingreep. Een nadere beoordeling ('nee, tenzij'-beoordeling) is niet nodig.

Figuur 5.2: Ligging plangebied (globaal, rode cirkel) ten opzichte van Gelders Natuurnetwerk (groen).

6 CONCLUSIE

Soortenbescherming

In deze QuickScan is het volgende geconcludeerd:

Vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, reptielen, ongewervelden en amfibieën

- Geen vervolgstappen noodzakelijk

Vleermuizen

- Onderhoudswerkzaamheden als schilderwerk en herstellen van voegen
 - Werkzaamheden uitvoeren aan de hand van de Gedragscode Soortenbescherming voor Woningcorporaties
 - Geldend voor de woningen zoals opgenomen in bijlage 3
 - Werkwijze dient vastgelegd te worden in een ecologisch werkprotocol
- Naïsolatiewerkzaamheden (spouwmuur), Sloopwerkzaamheden & plaatsen zonnepanelen op het dak
 - Aanvullend onderzoek noodzakelijk verblijfplaatsen gebouwbewonende vleermuizen (periode 15 mei – 1 oktober; 5 bezoeken)
 - Geldend voor de woningen zoals opgenomen in bijlage 3
 - Bij aantreffen verblijfplaatsen:
 - Mitigerende maatregelen noodzakelijk
 - Ontheffingsaanvraag noodzakelijk bij Provincie Gelderland
 - Werkwijze vastleggen in ecologisch werkprotocol
 - Ecologische begeleiding bij plaatsen mitigerende maatregelen
 - Ecologische begeleiding bij ongeschikt maken verblijfplaatsen (inclusief ecologische inspecties)
 - Bij geen verblijfplaatsen:
 - Geen vervolgstappen noodzakelijk

Huismus

- Onderhoudswerkzaamheden als schilderwerk en herstellen van voegen
 - Werkzaamheden uitvoeren aan de hand van de Gedragscode Soortenbescherming voor Woningcorporaties
 - Geldend voor de woningen zoals opgenomen in bijlage 3
 - Werkwijze dient vastgelegd te worden in een ecologisch werkprotocol
- Naïsolatiewerkzaamheden (spouwmuur), Sloopwerkzaamheden & plaatsen zonnepanelen op het dak
 - Verdere uitwerking waar en hoeveel zonnepanelen geplaatst gaan worden, is noodzakelijk
 - Verdere afstemming met de ecooloog is noodzakelijk
 - Aanvullend onderzoek noodzakelijk verblijfplaatsen huismus (periode 15 april – 15 mei; 2 bezoeken)
 - Geldend voor de woningen zoals opgenomen in bijlage 3
 - Bij aantreffen verblijfplaatsen:
 - Mitigerende maatregelen noodzakelijk
 - Ontheffingsaanvraag noodzakelijk bij Provincie Gelderland
 - Werkwijze vastleggen in ecologisch werkprotocol

- Ecologische begeleiding bij plaatsen mitigerende maatregelen
- Ecologische begeleiding bij ongeschikt maken verblijfplaatsen (inclusief ecologische inspecties)
- Bij geen verblijfplaatsen:
 - Geen vervolgstappen noodzakelijk

Gierzwaluw

- Onderhoudswerkzaamheden als schilderwerk en herstellen van voegen
 - Werkzaamheden uitvoeren aan de hand van de Gedragscode Soortenbescherming voor Woningcorporaties
 - Geldend voor de woningen zoals opgenomen in bijlage 3
 - Werkwijze dient vastgelegd te worden in een ecologisch werkprotocol
- Sloopwerkzaamheden & plaatsen zonnepanelen op het dak
 - Aanvullend onderzoek noodzakelijk verblijfplaatsen gierzwaluw (periode 15 mei – 15 juli; 3 bezoeken)
 - Geldend voor de woningen zoals opgenomen in bijlage 3
 - Bij aantreffen verblijfplaatsen:
 - Mitigerende maatregelen noodzakelijk
 - Ontheffingsaanvraag noodzakelijk bij Provincie Gelderland
 - Werkwijze vastleggen in ecologisch werkprotocol
 - Ecologische begeleiding bij plaatsen mitigerende maatregelen
 - Ecologische begeleiding bij ongeschikt maken verblijfplaatsen (inclusief ecologische inspecties)
 - Bij geen verblijfplaatsen:
 - Geen vervolgstappen noodzakelijk
- *Alle soorten*
 - Voor alle soorten, ongeacht bescherming via natuurwetgeving, geldt de zorgplicht waarbij eenieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

Gebiedsbescherming

Het projectgebied is geen onderdeel van een beschermd natuurgebied. In deze natuurtoets is het volgende geconcludeerd:

- Het plangebied bevindt zich niet binnen een Natura2000-gebied. De dichtstbijzijnde Natura2000-gebieden zijn de Rijntakken en Veluwe op 1 kilometer van het plangebied.
 - Directe negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied zijn uitgesloten aangezien geen sprake is van afbreuk van leefgebied of verstoring van het leefgebied van Habitatrichtlijnsoorten en/of vastgestelde habitattypen.
 - Externe negatieve effecten (stikstofuitstoot) door sloop- en bouwwerkzaamheden ten aanzien van de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied kan op voorhand niet worden uitgesloten. Geadviseerd wordt om een Aeries berekening uit te laten voeren.
- Het plangebied ligt dicht bij het GNN (Gelderland) maar door de aard van de plannen is een nadere NNN-toets niet nodig.

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag hanteert over het algemeen de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: *“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”*

7 ADVIES T.B.V. DE VERBETERING VAN BIODIVERSITEIT

WSP Nederland staat voor Future Ready. Wanneer wij mogelijkheden zien om duurzamer te leven en/of de biodiversiteit te verhogen, nemen wij dat mee in ons advies mee als een vrijblijvend advies. Op deze wijze willen wij samen met onze opdrachtgevers Nederland toekomstbestendig maken waar zowel wij als mensen als de natuur om ons heen volwaardig en bewust kunnen leven.

In de omgeving van Driel komen veel vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen voor. De onderhoudswerkzaamheden en verduurzaming van de woningen bieden mogelijkheden om tevens nestgelegenheid voor de gierzwaluw, huismus of vleermuizen te realiseren. Door het realiseren van deze verblijfplaatsen wordt het netwerk aan verblijfplaatsen voor vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen vergroot.

Het wordt steeds warmer en de regenbuien extremer, dat raakt ons allemaal. In een versteende stad blijft het lang warm en kan het regenwater maar lastig de grond in zakken. Groen verkoelt en neemt water op. De voorzijde van de woningen kenmerkt zich door een versteend karakter. Een zeer kleine ingreep maar die wel groot effect heeft op de uitstraling van de straat en een start kan zijn voor meer burens om dit te doen, is het 'tegelswippen'.

Tegelswippen houdt in dat enkele tegels, in dit geval de eerste rij tegels langs de buitenmuur van de woningen, er uit gehaald worden en hier enkele planten aangeplant worden. Dit vergroent het karakter van de straat, zorgt voor minder hittestress (dus minder warm in de wijk) en snellere afvoer van het water. Dit initiatief wordt door tal van Nederlandse gemeenten omarmt en uitgedragen naar haar inwoners. Als woningstichting Heteren kunt u hier ook aan meedoen! Door het aanplanten van insectenvriendelijke planten krijgt de biodiversiteit tevens een flinke boost.

Mocht u enthousiast geworden zijn door de hierboven beschreven mogelijkheden en wilt u meer weten? Dan adviseren wij u graag verder!

LITERATUUR

NDFF, 2022. Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied – levering uit de NDFF, NDFF – ndff-ecogrid.nl

Internetbronnen:

www.floron.nl

<https://www.natura2000.nl/gebieden/gelderland/rijntakken>

<https://www.natura2000.nl/gebieden/gelderland/veluwe>

www.ravon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.zoogdierenvereniging.nl

www.vogelbescherming.nl

www.vlinderstichting.nl

OVERZICHT BIJLAGEN

BIJLAGE 1

Bijlage Wetgeving en beleid

BIJLAGE 2

Bijlage Impressie Plangebied

BIJLAGE 3

Bijlage Overzicht vervolgstappen per woning

BIJLAGE 1

WETGEVING EN BELEID

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) vervangt sinds 1 januari 2017 de Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en faunawet en de Boswet en voorziet hiermee in een gemoderniseerd wettelijk kader voor de bescherming van natuurgebieden, dier- en plantensoorten. Een belangrijk deel van de in de wet opgenomen regels bestaat uit de omzetting van de internationale verplichtingen op het vlak van bescherming van de biologische diversiteit, in het bijzonder de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De Wnb richt zich in basis op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit,
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies, en
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De wet geeft ook invulling aan de in het bestuursakkoord natuur gemaakte afspraken over decentralisatie van taken en verantwoordelijkheden van het Rijk naar de provincies. De instrumenten en begrippenkaders van de Wnb zijn zo goed mogelijk afgestemd op andere onderdelen van het omgevingsrecht, in het bijzonder de toekomstige Omgevingswet.

In de Wnb zijn, behalve meer algemene bepalingen over bevoegdheden, natuur- en landschapsbeleid, beleidsmonitoring en instrumenten ter bescherming van natuur en landschap ook specifieke regels opgenomen ter bescherming van bijzonder natuurwaarden. Het gaat dan in het bijzonder om de bescherming van natuurgebieden van Europees belang (Natura 2000-gebieden) en de bescherming van soorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen die een specifieke bescherming behoeven. Deze onderwerpen zullen hieronder worden toegelicht.

Zorgplicht

Een belangrijk overkoepelend instrument is de zorgplicht (artikel 1.11) waarin gesteld wordt dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Deze zorg houdt in elk geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor in het wild levende dieren en planten:

- dergelijke handelingen achterwege laat dan wel
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zo veel mogelijk beperkt of ongedaan maakt (mitigatie).

Gebiedsbescherming

In de Wnb zijn regels opgenomen die de bescherming van natuurgebieden van Europees belang die behoren tot het Natura 2000-netwerk. Deze gebieden worden beschermd om de gunstige staat van instandhouding van vogelsoorten, habitattypen en andere planten- en diersoorten te behouden en waar nodig te herstellen. Voor plannen of projecten met mogelijke schadelijke handelingen is in de Wnb een vergunningensysteem opgenomen. Hieraan gekoppeld kan het bevoegd gezag preventieve dwingende maatregelen opleggen om schadelijke effecten te voorkomen.

Op basis van de Wnb wordt alleen nog bescherming geboden aan de zogenaamde Natura 2000-gebieden, welke onderdeel zijn van het Europese netwerk van natuurgebieden. De eerder nationaal beschermde natuurmonumenten worden niet meer beschermd op grond van nationale wetgeving. Wel kunnen provincies 'bijzondere provinciale

natuurgebieden' en bijzondere provinciale landschappen' aanwijzen. Provincies kunnen eventueel zelf regelgeving opstellen voor deze gebieden.

De gebiedsbescherming is gericht op de bescherming van aangewezen habitats en soorten binnen de gebieden. Significant negatieve effecten op het beschermde gebied zijn niet toegestaan, tenzij sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, er geen alternatieven voorhanden zijn en alle schade wordt gecompenseerd. De wet voorziet eveneens in het beschermen van het gebied tegen handelingen buiten het Natura 2000-gebied met een mogelijk negatief effect op de beschermde habitats en hieraan gekoppelde soorten. Dit is geregeld op basis van de zogenaamde externe werking.

Ten aanzien van Natura 2000-gebieden komen de uitvoeringsbevoegdheden voor het overgrote deel bij de provincies te liggen, met uitzondering van het aanwijzen van Natura 2000-gebieden en het vaststellen van de instandhoudingsdoelstellingen. Ten aanzien van de uitvoering is de provincie waarin een ingreep plaatsvindt, bevoegd. Voor Rijkswateren blijft de rijksoverheid bevoegd.

Soortenbescherming

De in de Wnb gestelde regels ter bescherming van soorten voorzien in voorschriften ter bescherming van de van nature in het wild levende planten- en diersoorten. In dit deel staan de verplichte instrumenten van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern, Bonn en het biodiversiteitsverdrag centraal. Het is erop gericht om voor de beschermde soorten een gunstige staat van instandhouding te bereiken of te herstellen.

Verbodsbepalingen

De verboden, afwijkingsmogelijkheden en andere beschermingsmiddelen zijn direct overgenomen uit deze richtlijnen en verdragen en worden in de Wnb opgedeeld in drie beschermingsregimes. Elk van de drie beschermingsregimes kent zijn eigen soortenlijsten met daarbij eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffingsverlening. Voor de eerste twee beschermingsregimes sluiten deze nauw aan bij de verboden en uitzonderingen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere soorten geldt een minder strikt regime.

Vogelrichtlijnsoorten: De bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogels van soorten die voorkomen in de EU als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en de niet in die bijlage genoemde geregeld voorkomende trekvogelsoorten (artikel 3.1; zie bijlage 1). Voor deze soorten gelden de volgende verboden:

- lid 1: Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- lid 3: Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- lid 4: Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 5: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijnsoorten: De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU (zie bijlage 1) op grond van de Habitatrichtlijn (bijlagen I, II, IV en V) en soorten van de Conventie van Bern Appendix II en de Conventie van Bonn Appendix I (art. 3.5; zie bijlage 1). Voor deze soorten zijn in de Wnb de volgende verboden opgenomen:

- lid 1: Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 2: Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- lid 3: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- lid 4: Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.

lid 5: Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere soorten: De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wnb (art. 3.10; zie bijlage 2). Voor deze soorten is onverminderd artikel 3.5 eerste, vierde en vijfde lid het verboden om:

- lid 1a: in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 1b: de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- lid 1c: vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
- lid 1d: Voor de zoogdier-, amfibie- en reptielsoorten opgenomen in de bijlage van artikel 3.10 geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege ecologische redenen of de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om kwetsbare en bedreigde dier- en plantsoorten te beschermen.

Nesten

De Wnb kent geen standaardperiode voor het broedseizoen van vogels. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken.

Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 1.3 lid 2 van de Wnb. U heeft voor deze soorten geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als u maatregelen treft die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. U mag dus buiten het broedseizoen nesten verplaatsen of verwijderen, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 1.3 lid 2 van de Wnb het gehele seizoen:

1. nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3. nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4. vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Deze categorieën zijn terug te vinden in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten'.

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

In de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten

De aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten is indicatief en niet uitputtend. Als aanvulling op de vorige lijst zijn ook vogelsoorten opgenomen met niet jaarrond beschermde nesten. De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

NatuurNetwerk Nederland

Het NatuurNetwerk Nederland (NNN; voormalige ecologische hoofdstructuur, EHS) is een netwerk van beschermde natuurgebieden, dat in de basis gevormd wordt door de al bestaande natuur, zoals duinen, heiden, bossen, meren en landgoederen. Aanvullend hierop worden nieuwe natuurgebieden ontwikkeld, bijvoorbeeld op gronden die eerst voor landbouw gebruikt werden. Ecologische natuurverbindingen verbinden deze gebieden met elkaar.

In het NNN liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 nationale parken;
- gebieden waar nieuwe natuur wordt aangelegd;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- Alle Natura 2000-gebieden.

Het NNN moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen. Het ruimtelijke beleid voor het NNN is gericht op behoud en ontwikkeling (spelregels EHS) van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in deze gebieden het 'nee, tenzij'-regime. Indien een voorgenomen ingreep de 'nee, tenzij'-afweging met positief gevolg doorloopt kan de ingreep plaatsvinden, mits de eventuele nadelige gevolgen worden gemitigeerd en resterende schade wordt gecompenseerd. Indien de voorgenomen planontwikkeling met bijbehorende ingreep/ingrepen niet voldoet aan de voorwaarden uit het 'nee, tenzij'-regime dan kan de ingreep niet plaatsvinden, tenzij het onderstaande van toepassing is.

Saldobenadering

In die gevallen waarbij het instrument saldobenadering van toepassing is hoeft het 'nee, tenzij'-afwegingskader niet doorlopen te worden en is ook geen sprake van compensatie, zoals bij ingrepen onder het 'nee, tenzij'-regime.

Harde eis hierbij is wel dat aan alle voorwaarden voor het toepassen van de saldobenadering wordt voldaan. Alleen dan is immers per saldo winst voor het NNN gegarandeerd. Is dit niet het geval dan geldt onverkort het 'nee, tenzij'-regime.

Beoordeling van effecten van een ingreep op het NNN

Voor de beoordeling van de effecten van een ingreep en bij het nader invullen van de begrippen: 'geen nettoverlies', 'behoud van ambitie', 'versterking van het NNN' en 'kwaliteitsslag' zijn de volgende aandachtspunten ten aanzien van natuurkwaliteit belangrijk:

- zowel de actuele natuurwaarden als het vastgelegde natuurdoel zijn relevant;
- natuurwaarden worden primair afgemeten aan doelsoorten en natuurlijkheid (de kwaliteitscriteria van natuurdoeltypen);
- behoud en ontwikkeling van natuurwaarden zijn afhankelijk van het voldoen aan een reeks van randvoorwaarden (met name bodemgesteldheid, waterkwaliteit, processen in de omgeving, minimumoppervlakte en beheer).
- significant negatieve effecten betreffen zowel natuur- als hun randvoorwaarden;
- lokale ingrepen kunnen (negatieve) effecten hebben op drie schaalniveaus: lokaal, regionaal (kerngebied van het NNN) en landelijk (hele NNN). De vervangbaarheid van natuur hangt af van meerdere ecologische aspecten alsmede relevante nationale beleidsambities.

BIJLAGE 2

IMPRESSIE PLANGEBIED

BIJLAGE 3

OVERZICHT VERVOLGSTAPPEN PER WONING